

Reaktivno je ono koje odvaja silu od onoga što ona može. Nasuprot tome aktivna sila je ona koja ide do kraja onoga što ona može – do kraja svoje moći.

U *Genealogiji morala* Niče kroz sliku slobodnih mislioca postavlja sledeće pitanje: „Na šta se vi žalite? Kako bi slabi mogli pobediti kada sami ne bi obrazovali jednu superiornu silu? Pomirmo se s činjenicom“. To je slika onoga što u Ničeovo vreme postaje dominantna misao, naime, pozitivizam – pozitivizam je poslednji izraz pobeđe reaktivnih sila. Osnovno obeležje pozitivizma, onoga što Niče u III glavi *Genealogije morala* naziva fakatizam, jeste nesposobnost za tumačenje, odustajanje od tumačenja, krajnje nepoznavanje razlike sila niti prirode sile. Šta god se pojavi kao ono ljudsko slobodan mislilac aplaudira, ne pravi razliku, ne pita o poreklu, o niskosti ili visini sile koja je to proizvela – Ljudsko i suviše ljudsko. Niče slobodnim misliocima suprostavlja ideju slobodnog duha, duh tumačenja koji sam sudi o silama sa stanovišta njihovog porekla i njihove razlike: Nema činjenica, sve je izraz nečijeg tumačenja.

Niče naziva slabim ne onoga koji je manje jak, već onoga koji je, ma kolika da mu je sila, odvojen od onoga što može. Kada reaktivna sila odvoji aktivnu od onoga što ona može i sama aktivna sila postaje reaktivna. Postajanje reaktivnim, te čitava geneza tog puta za Ničea je zapravo priča o celini povesti Zapada. Da li je moguće i drugačije postajanje, postajanje aktivnim – to pitanje će se postaviti na kraju *Genealogije morala*, a odgovor na to će biti ideja nadčoveka izložena u Tako je govorio zaratustra. Pobedom reaktivnih sila aktivne sile postaju reaktivnim u jednom dubljem smislu, one aktivno prepuštaju volji za ništavilom. Stoga su figure pobeđe reaktivnih sila – resantiman, nečista savest, asketski ideal – forme nihilizma.